

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

COMISIA JURIDICĂ,
DE DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI

București 25.09.2007
Nr. 31/911

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51/9102 26.09.2007

ORA 9 50

PUNCT DE VEDERE

Urmare a deciziei Biroului permanent, prin adresa nr.970 B.P din 5.09.2007, înregistrată sub nr.31/911 din 6.09.2007, Secretarul general al Camerei Deputaților, a transmis Comisiei juridice, de disciplină și imunități, pentru a formula un punct de vedere, scrisoarea Comitetului Director al Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO) prin care se solicită ca toate prevederile legale referitoare la personalul contractual din Camera Deputaților și Senat să fie aplicate și personalului încadrat la IRDO .

În urma examinării documentației transmise de Secretarul general și în raport de prevederile Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului, precum și a opiniilor exprimate de către membrii săi, Comisia juridică, de disciplină și imunități formulează următorul **punct de vedere**:

- Conform art. 1 din Legea nr. 9/1991 Institutul Român pentru Drepturile Omului este definit ca fiind „un organism independent, cu sediul în municipiul București, având personalitate juridică”, caracteristici care nu sunt atribuite nici unuia din serviciile Camerei Deputaților.
- Art. II din Legea nr. 221/227 pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar dispune aplicarea prevederilor art. 72 și 73 din Legea nr. 7/2006 și personalului contractual din Camera Deputaților și Senat. Acolo unde legiuitorul a dorit să extindă aceste dispoziții în beneficiul personalului din alte instituții (Consiliul Legislativ, Curtea

Constituțională), aceasta s-a realizat în mod expres în cuprinsul alin. 2) al art. II din Legea nr. 221/2007.

- Faptul că potrivit art. 9 din Legea nr. 9/1991 cheltuielile IRDO sunt acoperite din bugetul Parlamentului nu-i conferă acestuia apartenența la serviciile Camerei Deputaților. Așa cum se menționează și în Nota redactată în acest sens de Direcția resurse umane și Serviciul juridic, legarea printr-o linie discontinuă a IRDO de Biroul permanent reflectă doar faptul că, așa cum prevede art. 9 din legea de organizare și funcționare, cheltuielile institutului sunt acoperite din bugetul Camerei Deputaților.
- Invocarea de către Comitetul Director al IRDO a art. 3 lit.b) din Legea nr. 7/2006 conform căruia printre activitățile desfășurate de funcționarii publici parlamentari se numără „elaborarea de studii, sinteze și analize comparative, în scopul îmbunătățirii și perfecționării cadrului legislativ”, adică genul de activități pe care le derulează institutul este forțată, pentru că astfel de studii și propuneri de ameliorări legislative sunt elaborate și de alte numeroase institute și organizații neguvernamentale.

În concluzie, membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități apreciază că dispozițiile Legii nr. 7/2006, cu modificările și completările ulterioare, nu pot fi extinse și la personalul încadrat la Institutul Român pentru Drepturile Omului.

VICEPREȘEDINTE
Florin Iordache

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

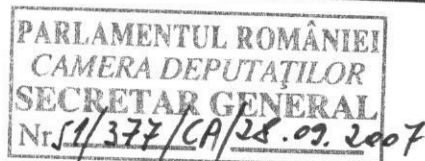
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr.21, etaj 4, sector 1

010044 București – România

Tel. 40-21-311 49 21

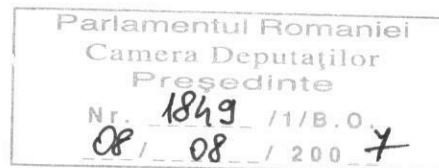
e-mail: office@irido.ro

fax. 40-21-311 49 23

Nr. 156 din 07.08.2007

Domnului Bogdan Olteanu
Președintele Camerei Deputaților

Comitetul Director al Institutului Român pentru Drepturile Omului adresează Biroului Permanent al Camerei Deputaților solicitarea ca în aplicarea prevederilor Legii nr. 221/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, cu deosebire a articolelor care privesc aplicarea prevederilor acestei legi și personalului contractual din Camera Deputaților și Senat să fie avut în vedere și personalul încadrat la Institutul Român pentru Drepturile Omului.

În susținerea solicitării noastre aducem următoarele argumente:

I. Prin Legea nr. 9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului ce prevede la art. 9: „Cheltuielile institutului vor fi acoperite din bugetul Parlamentului. În acest scop vor fi prevăzute fondurile necesare începând cu 1991.”

În baza acestei dispoziții legale:

- a) cheltuielile pentru finanțarea activității Institutului Român pentru Drepturile Omului sunt incluse, începând din 1991, în bugetul anual al Camerei Deputaților, ca poziție distinctă;
- b) hotărârile Camerei Deputaților privind Contul de execuție a

bugetului includ și cheltuielile efectuate din bugetul Camerei Deputaților pentru activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului;

c) Institutul Român pentru Drepturile Omului are calitatea de ordonator terțiar de credite, ordonatorul principal fiind Secretarul general al Camerei Deputaților;

d) încadrarea personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului pe funcțiile prevăzute în statul de funcțiuni (și care face parte din Legea de înființare) a fost făcută, prin hotărâri ale Biroului Permanent, prin asimilarea cu funcții de conducere și de execuție de specialitate din serviciile Parlamentului;

e) prin Hotărâri ale Camerei Deputaților privind structura organizatorică a Secretariatului general al Camerei Deputaților, Institutul Român pentru Drepturile Omului este inclus în structurile Camerei Deputaților.

II. Prin Legea de înființare, Institutul Român pentru Drepturile Omului are, printre alte activități, și „furnizarea de documentații, la cererea Comisiilor Parlamentului, asupra aspectelor care privesc drepturile omului din proiectele de legi și alte probleme examinate în parlament” (art.3 lit.e din Legea 9/1991).

a) De-a lungul anilor Institutul Român pentru Drepturile Omului a furnizat asemenea materiale la cererea, în special a Comisiilor pentru drepturile omului și a celor juridice din cele două camere, iar atunci când au fost solicitați, reprezentanții săi au participat la lucrările comisiilor respective;

b) Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat dezbateri publice și reuniuni științifice consacrate îmbunătățirii legislației în scopul promovării și protecției drepturilor omului, la care au participat parlamentari, experți străini și români din domeniu, reprezentanți ai O.N.G. etc.

Cu titlul de exemplu menționăm:

- inițierea de către Institutul Român pentru Drepturile Omului,

la solicitarea Parlamentului, a unei dezbateri științifice internaționale pentru promovarea legii Avocatului Poporului la care au participat reprezentanți ai avocatului poporului din țări europene;

- dezbateră științifică asupra necesității elaborării unei legislații privind reconstituirea dreptului de proprietate;
- dezbateri științifice cu caracter internațional privind drepturile fundamentale ale omului (libertatea conștiinței, drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, libertatea de exprimare etc);
- cursuri de pregătire continuă a magistraților și cadrelor din administrație și interne privind promovarea și protecția drepturilor omului în administrație, justiție etc;
- editarea de culegeri din legislația internă, traducerea, comentarea și publicarea instrumentelor internaționale la care România este parte din domeniul drepturilor omului și care au fost puse inclusiv la dispoziția membrilor parlamentului;
- elaborarea și editarea de studii și cercetări privind legislația în domeniul drepturilor omului și propuneri de perfecționare a acestora.

Toate aceste activități sunt în deplină concordanță cu cerințele Legii 7/2006 art. 3 lit.b., ceea ce ne îndreptățește să solicităm ca toate prevederile legale referitoare la personalul contractual din Camera Deputaților și Senat să fie aplicate și personalului încadrat la Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Comitetul Director,

[Handwritten signatures]

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr.21, etaj 4, sector 1
010044 București – România

Tel. 40-21-311 49 21

e-mail: office@irido.ro

fax. 40-21-311 49 23

Notă

Institutul Român pentru Drepturile Omului este instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului, cu atribuții de cercetare, formare, informare și consultanță, pandant al Avocatului Poporului.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost acreditat ca instituție națională pentru drepturile omului de Comitetul Internațional de Coordonare a Instituțiilor Naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului al Organizației Națiunilor Unite.

Precizăm că în România, există două instituții naționale cu atribuții în acest domeniu – Institutul Român pentru Drepturile Omului și Avocatul Poporului. Aceste instituții, înființate prin lege, îndeplinesc funcții specifice complementare: cercetare, formare, informare și consultanță în cazul Institutului Român pentru Drepturile Omului și mediere în cazul Avocatului Poporului.

INFORMAREA, FORMAREA, CERCETAREA ȘI DOCUMENTAREA ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Prof. univ. dr. IRINA MOROIANU ZLĂTESCU
Directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului

Apărarea și dezvoltarea drepturilor omului depind de factori în legătură cu care rolul legislativului, al executivului și al tribunalelor este limitat.

Avem în vedere mai buna cunoaștere și conștientizare a drepturilor omului atât de către autoritățile publice, cât și de marele public.

În schimb, un rol cheie le revine aici instituțiilor naționale independente, cu atribuții specifice, indiferent de denumirea ce le-a fost dată prin lege. Ele pot contribui în mod efectiv la informarea autorităților publice la nivel național, zonal și local cu privire la normele din domeniul drepturilor

omului și importanța lor în legislația și practica unui stat democratic.

În privința marelui public, aceste instituții pot contribui activ la promovarea informației și educației în domeniul drepturilor omului.

De aceea, crearea și dezvoltarea unor asemenea organisme, promovarea și protecția nejudiciară a drepturilor omului au stat și stau în atenția Organizației Națiunilor Unite și a organizațiilor regionale, între care, în avangardă, se află Consiliul Europei.

Avem în vedere numeroasele rezoluții și recomandări pe această temă.

Chiar dacă interesul pentru instituțiile naționale este un fenomen relativ recent, preocuparea inițială a Națiunilor Unite datează încă din 1946, când această temă a fost tratată pentru prima dată de Consiliul economic și social.

În 1960, Consiliul economic și social adopta o rezoluție prin care era recunoscut rolul unic al instituțiilor naționale în promovarea și protecția drepturilor omului și invita guvernele să încurajeze formarea și susținerea unor asemenea organisme.

În urma unui Seminar ținut la Geneva în 1978, au fost aprobate liniile directoare și identificate principalele funcții ale instituțiilor naționale, complementare celor ale structurilor existente și de natură să sporească eficiența sistemelor naționale de promovare și protecție a drepturilor omului.

Dar un interes stăruitor și constant pentru această temă s-a manifestat în special în ultimii zece ani. În 1991 avea loc la Paris prima reuniune internațională tehnică asupra instituțiilor naționale de promovare și protecție a drepturilor omului.

Concluziile acestui seminar au fost reținute și valorificate prin Rezoluția nr. 54/1992 a Comisiei Drepturilor Omului, intitulată Principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale, pe scurt „Principiile de la Paris”, iar, ulterior, Adunarea Generală a Națiunilor Unite le-a aprobat prin Rezoluția nr. 48/134 din 20 decembrie 1993. Conform acestui document, ce încurajează statele membre să creeze sau să consolideze instituțiile naționale, acestora trebuie să li se confere un mandat cât mai amplu posibil în promovarea și protecția drepturilor omului.

Atât prin Declarație, cât și prin Programul de acțiune, adoptate de Conferința mondială de la Viena din 1993 s-a reafirmat rolul primordial ce revine instituțiilor naționale, „în special în calitatea lor de consilieri ai autorităților competente, în acțiunea care urmărește să remedieze violările acestor drepturi, precum și în privința difuzării de informații cu privire la drepturile omului, la educația în acest domeniu”.

Conferința recomandă Națiunilor Unite programe de asistență pentru state în crearea unor astfel de instituții, stimularea cooperării dintre ele și cu organizațiile regionale, reuniuni periodice sub auspiciile Centrului pentru drepturile omului, ținând cont de „Principiile privind statutul instituțiilor naționale” și recunoscând faptul că îi revine fiecărui stat alegerea cadrului celui mai bine adaptat la nevoile sale specifice la nivel național”.

Comisia drepturilor omului a adoptat o serie întreagă de texte pe această temă, între care Rezoluția 40 din 9 aprilie 1997.

La rândul său, Comitetul Director pentru drepturile omului al Consiliului Europei a luat în discuție rolul instituțiilor naționale încă din anii '80. În urma unui seminar asupra mijloacelor nejudiciare de protecție și promovare a drepturilor omului organizat de Consiliul Europei în cooperare cu Universitatea din Siena în 1982 (28-30 octombrie), Comitetul a acordat o atenție deosebită ideii unei recomandări cu privire la instituțiile naționale.

Statele europene au fost încurajate să creeze asemenea instituții prin Rezoluția nr. 2, adoptată la Primele reuniuni europene ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului ce au avut loc la Strasbourg în perioada 7-9 noiembrie 1994, din inițiativa Comisiei naționale din Franța, sub auspiciile Consiliului Europei, după cum Cea de-a doua reuniune, din 20-22 ianuarie 1997 de la Copenhaga a subliniat necesitatea de a promova rolul, funcțiile și identitatea acestor instituții și de a întări cooperarea dintre ele.

În urma Declarației de la Copenhaga, Comitetul Director pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei a reluat mai vechile sale preocupări privind un proiect de recomandare, care în opinia sa trebuie să adopte o abordare largă incluzând toate tipurile de instituții independente. Proiectul de recomandare a fost supus aprobării Comitetului de Miniștri, în iunie 1997, însoțit de un proiect de rezoluție al Comitetului de Miniștri asupra cooperării dintre instituțiile naționale, precum și dintre acestea și Consiliul Europei.

Ambele documente au fost adoptate la 30 septembrie 1997 la cea de-a 602-a reuniune a delegaților miniștrilor (V. Recomandarea nr. R (97) 14 și Rezoluția (97) II).

Învățarea drepturilor omului, pe de o parte, și cercetarea drepturilor omului, pe de altă parte, constituie, așa cum se arată în Recomandarea R (79) 16 a Comitetului de miniștri din Consiliul Europei, mijloace adecvate pentru asigurarea unui respect sporit pentru drepturile omului, printr-o mai bună cunoaștere a acestora.

În scopul dezvoltării învățării drepturilor omului este necesară promovarea, pe plan național, a cercetărilor în domeniul drepturilor omului.

Aceste cercetări, se preciza în Recomandarea amintită mai sus, nu trebuie să vizeze doar problematica Convenției europene a drepturilor omului și a Cartei sociale ci și protecția și dezvoltarea drepturilor omului pe plan național și internațional, atât regional, cât și universal; de asemenea, este necesar ca ele să nu se limiteze la studii juridice, ci să trateze și aspecte istorice, sociologice, psihologice și economice ale drepturilor omului, precum și raporturile dintre drepturile omului și deontologia profesională.

În acest context internațional și din aceste motive a luat ființă în 1991 Institutul Român pentru Drepturile Omului, creat prin lege ca instituție națională cu atribuții de formare, informare, cercetare și consultanță. Aceeași lege, conform normelor internaționale în materie, stipula independența institutului și prevedea garanții ale acestei independențe.

La consultări au fost invitați și au participat experți internaționali. În elaborarea proiectului de Lege privind informarea și funcționarea institutului, s-a avut în vedere experiența internațională în acest domeniu și a unor țări cu tradiție democratică neîntreruptă, importanța informării publice privind standardele și instrumentele în materia drepturilor omului, inclusiv a formării persoanelor ce dețin responsabilități specifice în promovarea și protecția drepturilor omului.

Este cert că ceea ce s-a întreprins atunci, la foarte scurtă vreme de la momentul de cotitură al istoriei României din decembrie 1989, a fost necesar și a dat roade.

Activitatea de educație și învățare este una de durată, dar și cu efecte pe termen lung.

Așa cum se arată în Preambulul Declarației Universale a Drepturilor Omului, de la a cărei adoptare se împlinesc astăzi 53 de ani, toate popoarele și națiunile trebuie să tindă spre idealul comun proclamat prin acest document solemn și să se străduiască ca prin învățatură și educație să dezvolte respectul pentru toate drepturile și libertățile.

Dacă privim în urmă, la situația din 1990, după zeci de ani în care drepturile omului erau un subiect tabu, în care cunoștințele despre drepturile omului la nivelul populației țării erau aproape de cota zero, ne putem da seama cu ușurință de progresele care s-au făcut.

În aceste progrese, Institutul Român pentru Drepturile Omului are propria sa contribuție, prin activitatea de formare, informare, cercetare și consultanță pe care a desfășurat-o și o desfășoară.

În același timp, Institutul participă alături de instituțiile naționale cu același profil din Austria, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Luxemburg, Norvegia, Polonia, Portugalia și Suedia la dezbaterile europene și la circuitul internațional de informații în materia drepturilor omului.

Cu cât promovarea drepturilor omului este mai eficientă și educația în respectul acestor drepturi, al demnității umane dă roade la o scară mai largă a societății românești, cu atât mai puține vor fi încălcările acestor drepturi și nevoia de a le proteja și a repara daunele.

În acest efort de durată, Institutul Român pentru Drepturile Omului îi revine un rol specific, rol ce înțelege să și-l îndeplinească în parteneriat cu organismele guvernamentale și organizațiile neguvernamentale.

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

Bulevardul Nicolae Bălcescu nr.21, etaj 4, sector 1

010044 București – România

Tel. 40-21-311 49 21

e-mail: office@irido.ro

fax. 40-21-311 49 23

Nr.156..... din 02.08.2007

Domnului Bogdan Olteanu
Președintele Camerei Deputaților

Comitetul Director al Institutului Român pentru Drepturile Omului adresează Biroului Permanent al Camerei Deputaților solicitarea ca în aplicarea prevederilor Legii nr. 221/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr.7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, cu deosebire a articolelor care privesc aplicarea prevederilor acestei legi și personalului contractual din Camera Deputaților și Senat să fie avut în vedere și personalul încadrat la Institutul Român pentru Drepturile Omului.

În susținerea solicitării noastre aducem următoarele argumente:

I. Prin Legea nr.9/1991 privind înființarea Institutului Român pentru Drepturile Omului ce prevede la art. 9: „Cheltuielile institutului vor fi acoperite din bugetul Parlamentului. În acest scop vor fi prevăzute fondurile necesare începând cu 1991.”

În baza acestei dispoziții legale:

a) cheltuielile pentru finanțarea activității Institutului Român pentru Drepturile Omului sunt incluse, începând din 1991, în bugetul anual al Camerei Deputaților, ca poziție distinctă;

b) hotărârile Camerei Deputaților privind Contul de execuție a

bugetului includ și cheltuielile efectuate din bugetul Camerei Deputaților pentru activitatea Institutului Român pentru Drepturile Omului;

c) Institutul Român pentru Drepturile Omului are calitatea de ordonator terțiar de credite, ordonatorul principal fiind Secretarul general al Camerei Deputaților;

d) încadrarea personalului Institutului Român pentru Drepturile Omului pe funcțiile prevăzute în statul de funcțiuni (și care face parte din Legea de înființare) a fost făcută, prin hotărâri ale Biroului Permanent, prin asimilarea cu funcții de conducere și de execuție de specialitate din serviciile Parlamentului;

e) prin Hotărâri ale Camerei Deputaților privind structura organizatorică a Secretariatului general al Camerei Deputaților, Institutul Român pentru Drepturile Omului este inclus în structurile Camerei Deputaților.

II. Prin Legea de înființare, Institutul Român pentru Drepturile Omului are, printre alte activități, și „furnizarea de documentații, la cererea Comisiilor Parlamentului, asupra aspectelor care privesc drepturile omului din proiectele de legi și alte probleme examinate în parlament” (art.3 lit.e din Legea 9/1991).

a) De-a lungul anilor Institutul Român pentru Drepturile Omului a furnizat asemenea materiale la cererea, în special a Comisiilor pentru drepturile omului și a celor juridice din cele două camere, iar atunci când au fost solicitați, reprezentanții săi au participat la lucrările comisiilor respective;

b) Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat dezbateri publice și reuniuni științifice consacrate îmbunătățirii legislației în scopul promovării și protecției drepturilor omului, la care au participat parlamentari, experți străini și români din domeniu, reprezentanți ai O.N.G. etc.

Cu titlul de exemplu menționăm:

- inițierea de către Institutul Român pentru Drepturile Omului,

la solicitarea Parlamentului, a unei dezbateri științifice internaționale pentru promovarea legii Avocatului Poporului la care au participat reprezentanți ai avocatului poporului din țări europene;

- dezbateră științifică asupra necesității elaborării unei legislații privind reconstituirea dreptului de proprietate;

- dezbateri științifice cu caracter internațional privind drepturile fundamentale ale omului (libertatea conștiinței, drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, libertatea de exprimare etc);

- cursuri de pregătire continuă a magistraților și cadrelor din administrație și interne privind promovarea și protecția drepturilor omului în administrație, justiție etc;

- editarea de culegeri din legislația internă, traducerea, comentarea și publicarea instrumentelor internaționale la care România este parte din domeniul drepturilor omului și care au fost puse inclusiv la dispoziția membrilor parlamentului;

- elaborarea și editarea de studii și cercetări privind legislația în domeniul drepturilor omului și propuneri de perfecționare a acestora.

Toate aceste activități sunt în deplină concordanță cu cerințele Legii 7/2006 art. 3 lit.b., ceea ce ne îndreptățește să solicităm ca toate prevederile legale referitoare la personalul contractual din Camera Deputaților și Senat să fie aplicate și personalului încadrat la Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Comitetul Director,

[Signature]
[Signature]
[Signature]
[Signature]

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

Bulevardul Nicolae Bălcescu nr.21, etaj 4, sector 1

010044 București – România

Tel. 40-21-311 49 21

e-mail: office@irido.ro

fax. 40-21-311 49 23

Notă

Institutul Român pentru Drepturile Omului este instituție națională pentru promovarea și protecția drepturilor omului, cu atribuții de cercetare, formare, informare și consultanță, pandant al Avocatului Poporului.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost acreditat ca instituție națională pentru drepturile omului de Comitetul Internațional de Coordonare a Instituțiilor Naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului al Organizației Națiunilor Unite.

Precizăm că în România, există două instituții naționale cu atribuții în acest domeniu – Institutul Român pentru Drepturile Omului și Avocatul Poporului. Aceste instituții, înființate prin lege, îndeplinesc funcții specifice complementare: cercetare, formare, informare și consultanță în cazul Institutului Român pentru Drepturile Omului și mediere în cazul Avocatului Poporului.

INFORMAREA, FORMAREA, CERCETAREA ȘI DOCUMENTAREA ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Prof. univ. dr. IRINA MOROIANU ZLĂTESCU
Directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului

Apărarea și dezvoltarea drepturilor omului depind de factori în legătură cu care rolul legislativului, al executivului și al tribunalelor este limitat.

Avem în vedere mai buna cunoaștere și conștientizare a drepturilor omului atât de către autoritățile publice, cât și de marele public.

În schimb, un rol cheie le revine aici instituțiilor naționale independente, cu atribuții specifice, indiferent de denumirea ce le-a fost dată prin lege. Ele pot contribui în mod efectiv la informarea autorităților publice la nivel național, zonal și local cu privire la normele din domeniul drepturilor

omului și importanța lor în legislația și practica unui stat democratic.

În privința marelui public, aceste instituții pot contribui activ la promovarea informației și educației în domeniul drepturilor omului.

De aceea, crearea și dezvoltarea unor asemenea organisme, promovarea și protecția nejudiciară a drepturilor omului au stat și stau în atenția Organizației Națiunilor Unite și a organizațiilor regionale, între care, în avangardă, se află Consiliul Europei.

Avem în vedere numeroasele rezoluții și recomandări pe această temă.

Chiar dacă interesul pentru instituțiile naționale este un fenomen relativ recent, preocuparea inițială a Națiunilor Unite datează încă din 1946, când această temă a fost tratată pentru prima dată de Consiliul economic și social.

În 1960, Consiliul economic și social adopta o rezoluție prin care era recunoscut rolul unic al instituțiilor naționale în promovarea și protecția drepturilor omului și invita guvernele să încurajeze formarea și susținerea unor asemenea organisme.

În urma unui Seminar ținut la Geneva în 1978, au fost aprobate liniile directoare și identificate principalele funcții ale instituțiilor naționale, complementare celor ale structurilor existente și de natură să sporească eficiența sistemelor naționale de promovare și protecție a drepturilor omului.

Dar un interes stăruitor și constant pentru această temă s-a manifestat în special în ultimii zece ani. În 1991 avea loc la Paris prima reuniune internațională tehnică asupra instituțiilor naționale de promovare și protecție a drepturilor omului.

Concluziile acestui seminar au fost reținute și valorificate prin Rezoluția nr. 54/1992 a Comisiei Drepturilor Omului, intitulată Principiile referitoare la statutul instituțiilor naționale, pe scurt „Principiile de la Paris”, iar, ulterior, Adunarea Generală a Națiunilor Unite le-a aprobat prin Rezoluția nr. 48/134 din 20 decembrie 1993. Conform acestui document, ce încurajează statele membre să creeze sau să consolideze instituțiile naționale, acestora trebuie să li se confere un mandat cât mai amplu posibil în promovarea și protecția drepturilor omului.

Atât prin Declarație, cât și prin Programul de acțiune, adoptate de Conferința mondială de la Viena din 1993 s-a reafirmat rolul primordial ce revine instituțiilor naționale, „în special în calitatea lor de consilieri ai autorităților competente, în acțiunea care urmărește să remedieze violările acestor drepturi, precum și în privința difuzării de informații cu privire la drepturile omului, la educația în acest domeniu”.

Conferința recomandă Națiunilor Unite programe de asistență pentru state în crearea unor astfel de instituții, stimularea cooperării dintre ele și cu organizațiile regionale, reuniuni periodice sub auspiciile Centrului pentru drepturile omului, ținând cont de „Principiile privind statutul instituțiilor naționale” și recunoscând faptul că îi revine fiecărui stat alegerea cadrului celui mai bine adaptat la nevoile sale specifice la nivel național”.

Comisia drepturilor omului a adoptat o serie întreagă de texte pe această temă, între care Rezoluția 40 din 9 aprilie 1997.

La rândul său, Comitetul Director pentru drepturile omului al Consiliului Europei a luat în discuție rolul instituțiilor naționale încă din anii '80. În urma unui seminar asupra mijloacelor nejudiciare de protecție și promovare a drepturilor omului organizat de Consiliul Europei în cooperare cu Universitatea din Siena în 1982 (28-30 octombrie), Comitetul a acordat o atenție deosebită ideii unei recomandări cu privire la instituțiile naționale.

Statele europene au fost încurajate să creeze asemenea instituții prin Rezoluția nr. 2, adoptată la Primele reuniuni europene ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului ce au avut loc la Strasbourg în perioada 7-9 noiembrie 1994, din inițiativa Comisiei naționale din Franța, sub auspiciile Consiliului Europei, după cum Cea de-a doua reuniune, din 20-22 ianuarie 1997 de la Copenhaga a subliniat necesitatea de a promova rolul, funcțiile și identitatea acestor instituții și de a întări cooperarea dintre ele.

În urma Declarației de la Copenhaga, Comitetul Director pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei a reluat mai vechile sale preocupări privind un proiect de recomandare, care în opinia sa trebuie să adopte o abordare largă incluzând toate tipurile de instituții independente. Proiectul de recomandare a fost supus aprobării Comitetului de Miniștri, în iunie 1997, însoțit de un proiect de rezoluție al Comitetului de Miniștri asupra cooperării dintre instituțiile naționale, precum și dintre acestea și Consiliul Europei.

Ambele documente au fost adoptate la 30 septembrie 1997 la cea de-a 602-a reuniune a delegaților miniștrilor (V. Recomandarea nr. R (97) 14 și Rezoluția (97) II).

Învățarea drepturilor omului, pe de o parte, și cercetarea drepturilor omului, pe de altă parte, constituie, așa cum se arată în Recomandarea R (79) 16 a Comitetului de miniștri din Consiliul Europei, mijloace adecvate pentru asigurarea unui respect sporit pentru drepturile omului, printr-o mai bună cunoaștere a acestora.

În scopul dezvoltării învățării drepturilor omului este necesară promovarea, pe plan național, a cercetărilor în domeniul drepturilor omului.

Aceste cercetări, se preciza în Recomandarea amintită mai sus, nu trebuie să vizeze doar problematica Convenției europene a drepturilor omului și a Cartei sociale ci și protecția și dezvoltarea drepturilor omului pe plan național și

internațional, atât regional, cât și universal; de asemenea, este necesar ca ele să nu se limiteze la studii juridice, ci să trateze și aspecte istorice, sociologice, psihologice și economice ale drepturilor omului, precum și raporturile dintre drepturile omului și deontologia profesională.

În acest context internațional și din aceste motive a luat ființă în 1991 Institutul Român pentru Drepturile Omului, creat prin lege ca instituție națională cu atribuții de formare, informare, cercetare și consultanță. Aceeași lege, conform normelor internaționale în materie, stipula independența institutului și prevedea garanții ale acestei independențe.

La consultări au fost invitați și au participat experți internaționali. În elaborarea proiectului de Lege privind informarea și funcționarea institutului, s-a avut în vedere experiența internațională în acest domeniu și a unor țări cu tradiție democratică neîntreruptă, importanța informării publice privind standardele și instrumentele în materia drepturilor omului, inclusiv a formării persoanelor ce dețin responsabilități specifice în promovarea și protecția drepturilor omului.

Este cert că ceea ce s-a întreprins atunci, la foarte scurtă vreme de la momentul de cotitură al istoriei României din decembrie 1989, a fost necesar și a dat roade.

Activitatea de educație și învățare este una de durată, dar și cu efecte pe termen lung.

Așa cum se arată în Preambulul Declarației Universale a Drepturilor Omului, de la a cărei adoptare se împlinesc astăzi 53 de ani, toate popoarele și națiunile trebuie să tindă spre idealul comun proclamat prin acest document solemn și să se străduiască ca prin învățatură și educație să dezvolte respectul pentru toate drepturile și libertățile.

Dacă privim în urmă, la situația din 1990, după zeci de ani în care drepturile omului erau un subiect tabu, în care cunoștințele despre drepturile omului la nivelul populației țării erau aproape de cota zero, ne putem da seama cu ușurință de progresele care s-au făcut.

În aceste progrese, Institutul Român pentru Drepturile Omului are propria sa contribuție, prin activitatea de formare, informare, cercetare și consultanță pe care a desfășurat-o și o desfășoară.

În același timp, Institutul participă alături de instituțiile naționale cu același profil din Austria, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Luxemburg, Norvegia, Polonia, Portugalia și Suedia la dezbaterile europene și la circuitul internațional de informații în materia drepturilor omului.

Cu cât promovarea drepturilor omului este mai eficientă și educația în respectul acestor drepturi, al demnității umane dă roade la o scară mai largă a societății românești, cu atât mai puține vor fi încălcările acestor drepturi și nevoia de a le proteja și a repara daunele.

În acest efort de durată, Institutul Român pentru Drepturile Omului îi revine un rol specific, rol ce înțelege să și-l îndeplinească în parteneriat cu organismele guvernamentale și organizațiile neguvernamentale.